کثرت سیاق نفی در روایات برای در انحصار یک معنا

شاگرد:...

استاد: نفی به‌معنای سوق دادن ذهن مخاطب به معنایی ارقی. از این دست خیلی داریم. نفی مطلق نیست که آن یعنی هیچی. نفی به این معنا است که چرا تنها همین را می‌فهمی؟!

شاگرد: ظهورش این است که مؤمن مگر شراب می‌خورد که نماز بخواند. ظهورش همچین حالتی دارد.

استاد: ظهورش این است که وقتی نازل شد که می‌خوردند. مگر تحریم خمر به مراتب نبود؟! امام این را نمی‌دانند؟! اول بود «وَإِثۡمُهُمَآ أَكۡبَرُ مِن نَّفۡعِهِمَا»[1]، بعد «رِجۡسٞ مِّنۡ عَمَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَٱجۡتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ»[2] آمد. وقتی تحریم تشریعی شد، آن وقت می‌خواندند «لَا تَقۡرَبُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنتُمۡ سُكَٰرَىٰ»[3].

شاگرد: فرمایش شما درست است اما ظهور ردع حضرت این نیست... .

استاد: یکی-دو تا نیست از این ردع ها مفصل داریم. ردع از انحصار فهم یک معنا است. نه ردع به‌معنای نفی مطلق آن باشد. اگر یک مقالهای ردیف کند، برای ناظرین بعدی خیلی جا می‌افتد که این کارشان بوده. یک چیزی را نفی می‌کنند تا ذهنش متوجه معنای جدید ای بدل شود. در قرائات هم همینطور بود. خیلی از چیزها که حضرت می‌فرمایند به این صورت است، این نازل شده، یعنی فقط آن نیست، بلکه این را هم ببین به‌عنوان یکی از سبعة احرف.

والحمد لله رب العالمین

---

[1] البقرة ۲۱۹

[2] المائدة ۹۰

[3] النساء ۴۳

بازبینی #1
ایجاد شده 12 آوریل 2026 11:53:09 توسط ... .
به روزرسانی شده 12 آوریل 2026 11:54:06 توسط ... .